

Megjelenik hetenkint háromszor u. n. kedden, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési díj:

Egész évre	12 fr. o. 6.
Félévre	6 " " "
Évnyegyedre	3 " " "
Egy hónapra	1 " " "

Szerkesztői szállás:

belső szénutca 131. szám.

Kiadó hivatal:

Középutca Stein J. könyvkereskedése.

Előfizetési felhívás

„K. KÖZLÖNY”

1869-iki folyamára.

Egy évre 12 forint o. ért.

Félévre 6 " " "

Évnyegyedre 3 " " "

Egy hónapra 1 " " "

Az előfizetési pénzek kiadó Stein Jánoshoz (bel-középutca Stein könyvkereskedése) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

A megriadt túlzók a Királyföldön.

○ A királyföldi törvényhatóságok újraszervezésének küszöbén állunk. A munkát, melyet az alkotmányos úton kinevezett comes, belügyüink meghagyása folytán készített, e napokban nyer felsőbb megerősítést, mire azután megkezdetik az új községi és kerületi képviselők megalakítása, mit a tisztújítások megtartása követend, a jelentékenyebb székhelyeken a comes személyes vezetése alatt.

A magyar kormány erre vonatkozó elhatározását örömmel üdvözlendik mindazok, kik régóta érzik a királyföldi reformok égető szükségét, igen különösen azt, hogy hazánk eme területén lakó polgártársainknak valahára részesülni kell az egyenjogúság malasztjaiban.

Midőn legelső alkalommal szólánk ama id. „Szabályzatról,” melyet belügyüink, a király és parlament felhatalmazása alapján adott ki a Királyföld újraszervezésére vonatkozólag, — nem mulasztók el megjegyezni, hogy az, ideiglenes természetű fogva csak úttörő az elavult rendiség eltisztítására, s a korszerű intézmények beplántálására, — hogy ép ez átmeneti jellege hozza magával azt, miszerint vannak hiányai, melyeket a gyakorlat derítend fel, s így a törvény alapján utóbb bekövetkező végleges rendezés teljesen mellőzhet.

Megelégedéssel jegyezhetjük fel, hogy ily szempontból ítélt az „ifjú századok” lapja, a „Sieb. Blätt.” is e Szabályzatról, midőn kimondja azt, hogy a szabadválasztás gyakorolhatóságának vívmányával szemben elenyésznek minden lehető árnyoldalai.

Azonban, fájdalom! vannak az „ó-századok” közt oly konok egyének, kik a „Kr. Ztg.” jeles cikkirója, a dolgokat magas állami-férfiúi felfogással bíráló „H. H.” szavai szerint, számítotték körükből „a mérsékletet, a nyugodtságot, az igazságszeretetet.” Ezek azok, kik e pillanatban, érezve, hogy hatalmuk egyeduralmának napjai meg vannak számlálva — hallatlan nagy lármát csapnak. Ugy tesznek, mintha a „Királyföldet” a sülyedő Pompeji sorsa fenyegetné; a szász nemzetiséget akarnák megrémíteni: holott őket fogta meg a rémület láza, látva, hogy örökké tartónak gondolt hatalmuk korhadó oszlopai roskadoznak. Nincs olyan képtelen vád, melyet e jó urak ne sujtának a magyar kormány fejébe; nincs olyan vakmerő ráfogás, melyet kétségbeesésük mámorában mint csalhatatlan igazságot ne hirdetnének itt-bonn, Ausztriában és nagy Németországon. Ha valaki csak tizedrészét elhinné annak, mit e konok ó-szász töredék tele torokkal hirdet, azon meggyőződésre kellene jutnia, hogy a magyar kormány Murawief-féle kancsuka-höskéből van összealkotva, s hogy a szász nemzetiség élete felett elvetetett már a koczka.

A „Sieb. d. Wblt.” által képviselt konokabb ó-szász töredék abban különbözik a sötétben haladó félénk gyermektől, hogy a mig ez füttytel, énekkel stb. önmagát akarja bátorítani, amaz zajt üt, hogy másokat rémítessen. Ugy látszik, a felebaráti szeretet parancsát követi: önmaga remegvén, másoknak is félelmet osztogat. És minő ügyes taktikával teszi azt!

A magyar kormányt következetlenséggel vádolja azért, mivel egyetlen szóval sem emlékezik meg a trónbeszéd Erdély bekebelezésének bevégzett tényéről, ne hogy csak távolról is érintse e nagyfejedelemség hajdani önállóságát. De alig írta le „Sieb. d. Wblt.” ez eredeti gondolatát, már

szintgy. rohanva siet a következetlenség hánárjába, midőn, elismeri, hogy a kir. biztos újabb hatásköre csak kevés pontokban egyezik meg az 1693-diki gubernátori instructio szabványaival; mégis ugyanazon kikezdését e szavakkal fejezi be: „Erdélynek az 1868. 43-dik t. czikk daczára is van országos közzege, saját guberniuma.” Hol itt a következetesség? Erdély bekebelezéséről állítólag miért hallgatott a trónbeszéd? ezt mondja előbb; utóbb pedig hallgat az unióról s úgy említi „Erdélyt,” mint a melynek ma is külön guberniuma van, holott önmaga elismeri, hogy a kir. biztos hatáskörébe csak kevés jut abból, mi a főkormányzók teendői közé tartozott.

De az ellenmondások eme mozaikját még tarkábbá teszi azon passusa, melyben azt állítja, hogy a miniszterium az unio végrehajtásában saját országos közzege szorult; hogy a törvény életbe léptetésénél súlyos nehézségekre számít, sőt, talán ellenállástól is tart. Ha ez okoskodás megállhatna, akkor a „Sieb. d. Wblt.”-nak a trónbeszéd ellen emelt kifogása alaptalan és ráfogás az is, mintha ama államokmány azért hallgatna az unio bevégzett tényéről, nehogy Erdély egykori önállóságát érintse.

Különb, hol nem a higgadt gondolkodás, hanem a szenvedély vezeti az elmét és tollat, ott a következetlenség önként folyik, az agyafurtság bár mekkora mértéke is siessen segélyére. Így jár a jámbor „Sieb. d. Wblt.” is a kir. biztos hatáskörével, a midőn annak jelentőségét elébb csekélyli, csak kevés része van — ugymond — a főkormányzói teendőknek reá ruházva; mégis egy füst alatt elnevezi mindenható helytartónak, francia departement főnökének és ugyanezzel „a törvény sorompói közül kitölt Erdélyt” emlegetve, azt mondja, hogy a miniszterium azon intézkedése, mely a királyi biztosságot fenntartja, azt tanúsítja, hogy az uniót még csak most kell végrehajtani.

Az imigyi össze-vissza-kuszált sophiákon, mint vörös fonál húzódik végig azon rozsló eltitkolt óhaj: vajha maradt volna meg Erdély nagyfejedelemség a maga önállóságában! vajha az unio ma sem lenne bevégzett tény! Hogy azután ez elkésett ábrándnak mégis legyen valami látható jele, mint kis guberniumot mutatja fel a kir. biztosságot, holott ő maga is tudja mennyire ellenkezik ez állítás a valósággal.

Ámde figyelmeztetni, biztatni kell ama konok hadat azzal, hogy az önállóság leányzója nem halt meg, csak alszik.

Ha ez örömhír lehet a tartományosdira vágyakozókra nézve, kellett valamit kigondolni, hogy aggodalomba leheessen ejteni a megtörtént egyesülés alapján álló szász pártokat. E szerint a kormány az erdélyi részekben „rövidebbre” akarja fogni a gyeplőt; a kir. biztosság átlépéndi hatáskörét; az oly nyomasztó törvények itt még „súlyosabb” módon fognak végrehajtani; itt a municipiumok élete felett is „hamarabb” megkonduland a halálharang; végre az erdélyi részekben nagyobb erővel fog a nemzeti központosítás foganatba vétetni — azaz: hatalmasabban foyand az elmagyarosítás — sehol sem lesz tér a szabad mozgásra sat.

Azt hisszük, hogy a kártyából kivágott kísérletek egyetlen józan szász hazafit sem térítenek le a meggyőződése szerint választott útról, s kirívó képtelenségöknél fogva, még kevésbé rémíthetnek el valakit az alkotmányosság hívei közül.

Ugy de a „Sieb. d. Wblt.” kettős célt tartott szem előtt: rémiteni lefelé és az „ellenállás” emlegetésével gondolkozóba ejteni a felsőbbeket; mert hátha nem veszik észre amott Budapesten, hogy csak a burocrata ódiák kis chorusa zajong, miután itt mindegyikük száz helyett kiabál, s elhiszik, hogy az egész szász nemzetiség aggódik — s úgy az eredmény legálább is elodázása lenne az id. újraszervezésnek, és azután: a kinek ideje van, élete is van!

Hanem amott Buda várában tudni fogják az országlárok, kik csapnak nagy lármát semmiért, azaz: saját legszorosab egyéni érdekeikért; kik kongatják a szenvedély harangját, mig számúzik maguk közül „a mérsékletet, nyugodtságot és igazságszeretetet”; az ily férfiak szavára aztán nem sokat adnak az államférfiak, sejtik, hol szorítja az ilyen embereket a cipő, s lennének bár

száz annyin, mint vannak valósággal, nem nyomhatnak sokat a mérlegben.

Ezért szilárd meggyőződésünk, hogy kormányunk kellően méltányolja a Királyföldről felhangzó „fájdalomkiáltásokat” az újraszervezést erőlyes kézzel viteti keresztül. Az ottani lakosság hálája fog erre felélni. Mig a sötétségből tartani fog, a burocratia hatalompolcáról lecsúszottak huogása mindegyre felhangzand; de ha majd feljes leend a világosság, elvonulnak és szépen elhallgatnak az álbölcsesség eme madarai, kiket csakugyan fölösleges lenne Athenebe hordani.

Pest, május 10. 1869.

(r. l.) A képviselőház, — miként tegnapelőtt már jelzém — mai ülésére tüzte ki a választfelirat szerkesztésére kiküldendő bizottmány megválasztását, mi végből a szavazatok beadása meg is történt.

Szavazott összesen 353 képviselő, — és pedig Bezerédj Lászlóra 218, Bittó Istvánra 215, Deák Ferenczre 220, Gajzágó Salamonra 218, Horváth Mihályra 216, Majláth Istvánra 203, gr. Pejacevics Lászlóra 219, Pulszky Ferenczre 209, Zsedényi Edére 218.

E szerint az imént elősoroltak, — mindannyian a jobboldalról — fognak a skrutinium alkalmával, mint többséget nyertek, előtűnni.

Azonban a balderék sem maradt téltlenül, hanem szavazott saját embereire, u. n. Nyáry Pálra, Tisza Kálmánra, Ludvig Jánosra, Ghy-czy Kálmánra, Várady Gáborra, Bónis Sámuelre, gr. Ráday Lászlóra, Mocsáry Lajosra és Szontaght Pálra Csánádból.

Ellenben a szélsőbal testületileg tartózkodott a szavazástól, s 33 szavazat-csedulát üresen adott be.

A választfelirat megállapítása nagyon kevés időt veend igénybe, mert a szerkezet, a mester tollából már kész, és alig fog a bizottmányban lényeges változtatásokon keresztül menni.

Az álláspont, melyet a három párt a választfelirat irányában elfoglal, általánosan ismeretes.

A többség nyomom szándékozik követni a trónbeszédet, és erre pontról pontra felelő, mellőzve a közjogi kérdéseket, melyeket ezúttal feszegetni sem célszerűnek, sem hasznosnak nem tart.

A balderék azon elvből indulván ki, miszerint in ultima analysi a belreformok alapját is a közjogi kérdések képezik, ezeket szeretné fellegíteni a választfeliratban, kitűzött célja a nagy ügygel bajjal nyert alap megváltoztatása lévén.

Mig a szélsőbal nem éri be a változtatásokkal, hanem jelszavához hiven felforgatásokhoz óhajtaná nyulni, mert a haza java — szerinte — ezt kívánja.

Némelyeknek feltűnt, hogy a jobboldal — miként a főlebb közölt névsorból látjuk — kizárólag saját pártjabeliekre szavazott, mit az ellenzék aprehendálni is látszik.

Van-e komoly ok ezen aprehensióra? Vajjon az ellenzék szavazott e csak egyre is a jobboldali tagok közül?

Egyébiránt az udvariasságot hasonló alkalomnál gyöngöségnek tartanók, bármely párt részéről is.

A jobboldalnak pedig — főleg a dolgok jelen stadiumában — szoros kötelességében állt felmutatni az ország előtt impozans többségét, annyival inkább: mert azt ott a másik oldalon nagyon szeretik imagináriusnak, és olyan gyöngöségnek állítani, a mely erősebb fuvallatra legott össze fog omlani.

A pártok, szám-arányukat tekintve, megmérkőztek ugyan már az előválasztásnál is, de újabban bebizonyítani azt, mit már akkor látott minden számolni tudó ember, azaz feltüntetni a nem gyenge, képzelmű, hanem erős többséget, mindenesetre csak tapintatos eljárás volt a Deák párt részéről.

A balderék legkevésbé sem engedni magát a szenvedett vereség által konfundáltatni, hanem — mint mondják — külön választfelirattal fog előállni.

Hogy a szélsőbal mire készül, az eddig még titok, mintán nem szavazott a választfelirati bizottmányra, lehet, fölöslegesnek tartja magát a választfeliratot is, különben az sem lehetetlen, hogy szintén — saját gustusa szerint készült szerkezettel lép majd az ország színe elé.

Ez esetben aztán egy helyett lesz három választfelirati javaslatunk, hallani fogunk czifrábnál czifráb szónoklatokat, quantum satis, egyébiránt nem nagy mesterség már most megjövedlni, mi-kép a többség mindenesetre a kiküldött bizottmány által készitendő munkát fogja tárgyalás alá venni.

Néhány korszerű szó a népnevelés fontosságáról.

III.
Sziante hallom, mint fogják némely szűkebb-ltők és kicsinyhittek mondani: „hasztalan ábrándozás egy légvár felől! Ezek kivétel nélkül egyszerre, mindjárt kezdetben, különösen, hogy népiskola mellett mintakert legyen s már a gyermekek kertészet s mintagazdaszat tanuljanak.” De vajjon nem történt e meg, hogy midőn ez előtt 17 évvel a kormány kimondá, miszerint minden főgymnasium, mely magát nem képes a rendelet értelmében szervezni és 12 tanárral nem bír, nem ismertetik el nyilvánosan, sőt bezárandó; azonnal telt mindenre és lett elegendő tanár. Népnevelésünk sem maradhat tovább a jelen gyászos pangásban, mert a kor — ez a leghatalmasabb parancsszava kormány — követeli tőlünk szervezést; de mi magunk is kívánjuk, hogy gyermekeinkből az iskolák jól kiképzett falusi gazdát, gyárncsokot, műiparost, kereskedőt idomítsanak, mert hisz már a gyermeki erő is erő, és szükség, hogy ezután mi is magyarok mindenterő szerint vegyünk számításba. Ha a gyermeknek ezelőtt a játék volt a munka, váljék most a munka játékká a mig gyermek, és ha egyszer megszünt gyermek lenni, úgy a munka rá nézve legyen életcél, élethivatás.

Az élet összessége, a társadalom szervezete (organismus) csak is a munka helyes beosztása és gyakorlata által leend szilárd.

Vagy tán lehetetlen ennek létesítése azért, mert az egyházak nem akarnák az iskolák fölötti gyámokdástól kezeiket visszavonni? Hisz tisztelettel hajlunk meg az oly egyházi gyámkodás előtt, a milyennel Magyarország egy szarvasi, tótcsabai, tótkomlósi és több népiskoláiban találkozunk. Azonban ily példák száma az egészhez úgy áll, mint egy a százhoz — hogy ne mondjam többhez — mert fájdalom! mondjuk ki nyíltan, hisz a tévedés beismerése a megtérés biztos előjele, mondjuk ki, hogy az egyházak képviselői, kik egyszerű smind a nép és egyéb iskoláknak mintegy természetes felügyelői, a papok legnagyobb részét, különböző okoknál fogva, kisebb-nagyobb mértékben az iskolatanítókkal gyűlöletes viszonyban élnek, különösen falukon, hol nem kell tartaniok értelmes bíráló szemektől. (Tisztelet az emelkedett lelki kivételeknek.) Ez okból vajmi gyakran nem azon igyekeznek, hogy képzettségüket a népnevelés felvirágoztatására, tökéletesítésére fordítsák, de igen is el nem mulasztják, a tanítót tervszerint üldözni, keseríteni, sőt a nyilvános vizgára is — ezen szent örömtünetére a gyermekeknek — elviszik gyűlöletüket, ott a tanító eljárásaiban gáncoskodnak, sőt a szülők, gyermekek előtt többször meg is szégyenítik.

Milyen áldást, milyen sikert szerez az ilyen eljárás a népnevelés szent ügyének? Némely fiatal pap ismét valamivel jobb indulatot, mintegy kegyűri hajlamot affektál a tanító iránt, s őt a nyilvános vizgán a szülők s tanonezek előtt megdicséri, nem tudván azt, miszerint ezen leereszkedő dicőret többnyire éppen oly lealázás a tanoncok előtt, mint a megszégyenítés.

De nem célozom a számtalan hasonló tények rajzát adni itt, mert jól tudom, az ily szomorító képek keserű érzetet idézhetnek ugyan elő sokaknál, de használni vajmi keveset, vagy éppen semmit sem fognának.

Forduljunk inkább teljes bizodalommal a haza bajainak orvoslása miatt összegyűlt honatyákhoz, kik mindnyájan jól tudják, miszerint: rem bonam communem procastinare, differre, est pessima injuria vitiumque. Ők bizonyára meg fogják hallgatni a számtalan testi, lelki nyomorékok, a fölötté hiányos népnevelés áldozatának fájdalmas nyűgeit, és a számtalan helyen megalázó állapotban elsatnyuló néptanítók keserű sóhajait, és így a népnevelést, melyben a nemzet és a haza szebb jövője, boldogsága és legfőbb erejének kifogyhatatlan kinoses kamarája található fel, az elnyomóritó gyámkodás alól kiszabadítandják. *) Hisz a kertészet, a gazdaszat, a számolat, a természetrajz, a földirat ismereteinek terjesztése nem lehet felekezeti kérdés.

Hadd ünnepelhesünk egy általános s való-

*) Közreadtuk e cikksorozatát a nagyfontosságú kérdés minden oldalú megvitatása szempontjából. Ugy látszik azonban, hogy cikkirő nem méltányolta eléggé az eddig e részben történt lépések jelentőségét s kevésbé reflectált az 1869-ki XXXVIII. népoktatási törvényezikre, az azt megelőzőt „népnevelési egyletek” alakítására célzó indítvány hatására, a tanfelügyelők megkezdett ki-nevezésére s a kath. autonomia megállapítására nem sokára megtartandó vegyes gyűlésre.

Szerk.

ságos népléleket, a melyen örömköltésünk lehessen: Üdv, az 1869—72-diki országgyűlésnek! Üdv, a nevelésügyi miniszternek! Ők az ország legfontosabb ügyei, a nép nevelését oda emelték, hol az a művelt Nyugat több államaiban áll és kellene hogy álljon az egész világon.

Forray Géza.

Lapszemle.

A n.-szebeni communitás ismét kitett magát, midőn május 5 diki ülésében a kevés számmal összegyűlt tagok órást iktattak a jegyzőkönyvbe, melyben „tiltakoznak”, a magyar kormány azon rendelete ellen, melynek fogva a királyföldi hatóságok képviselőinek újraalakítása s a tisztújítások különböző állanak.

Jól mondja, ez elbizakodott lépésről, a „Sieb. Blätt.”, hogy az senkit sem lep meg, folytatása azon magatartásnak, melyet a nagy-szebeni communitás eddig tanúsított; ki venné rossz-neven egy haldoklótól, ha élte világának utolsó lobbanásánál erőteljes életjelt ad; különben az egészet találozva lehet kifejezni a szavakkal: sok láma semmiért.

A „Sieb. Blätt.” nagyon helyesen mi fontos-ságot sem tulajdonít a tiltakozásnak; régóta megszokhattuk — ugymond — hogy az elavult communítások, különösen a n.-szebeni a letűnt rendszer matadorai számára kapargatják ki a forró geozte-nyét; hogy a communítások nem képviselik az illető népességet, ez köztudomás, a tiltakozás tehát önvédelmi kísérlet; nagyon furcsa felfogással bírja a népesség akkora, ha az önmagukat kiegészítő communítások fenmaradását inkább óhajtaná, mint a szabadelvű alapon szervezendő képviselők életbe léptetését, a mely uton a községi reform mintegy elnapoltatnék.

A tiltakozásnak körülbelül ez a célja. E szerint a magyar miniszteriumnak nem áll jogában még csak ideiglenes szervezési intézkedéseket is tenni a Királyföldön, az egyetem meghallgatása nélkül. Igen de — így szól a „Sieb. Blätt.” — a kormány az egyetemet jelenleg nem tekintheti amolyan döntő factornak, ezt a parlament sem teheti; nem maradna tehát egyéb hátra, mint a régini hagyni mindent, s így éppen ama tiltakozó politikuskok óhajának lenne elég téve.

Hogy reformokra van szükség, ezt ezek sem tagadják, hisz többször nyilatkoztak ily értelemben az ó-szász lapok; hanem azért csak maradjanak meg az ódi communítások, félre a szabadelvű képviselők szervezésével.

A „Sieb. Blätt.” szerint, le kellene szokni az ó-szászoknak is valahára arról, hogy mindazt, mi nekik szabadelvűséggel, vérszennel és törvénytelenséggel hirdessék. Ideje a tényleges viszonyokkal számolni, mert az idő kerekét nem lehet visszakerni s az erre irányult kísérletek a manchai lovaghoz illő nevelésűes bűszködés.

Bár honnan keressenek okokat és érveket, azt be nem bizonyíthatják, hogy az új képviselők szervezése hátralepés, s hogy az önkiegészítés szokása szabadelvűbb a szabad választásnál; lenne akárhány ártóoldala az új szabályoknak, a szabad választás gyakorlatba hozatalának egyetlen vívmánya elenyészett volna.

A „Sieb. Blätt.” végül nemcsak saját óhaját véli kifejezni, midőn kimondja:

Végre valahára helyettesíttessenek az ódi communítások valódi népképviselői testületekkel.

A „Sieb. d. Wbltt.”-ban ismét egy rakás szenvedélysgallta furcsaságra akadunk, melyeket, minden commentár nélkül sorolunk elő.

Heti szemléjében örövend a felett, hogy akadt olyan communitás — a brassói — mely bátran szemébe néz Wenckheim művének.

Alább élezet farag, midőn a belügyminiszter azon meghagyása alkalmából, hogy a n.-szebeni tanács magyarul terjeszse fel jegyzőkönyvét, arra következtet, hogy Wenckheim nem sokára mélyen átgondolt törvényjavaslatot nyújtand be a parlamentnek a nyelvtörvény eltörlését illetően. Azután Tanárkynak a szászvárosi választókhoz intézett leveléből idézi a szavakat: „Bizonytalán érezték önök, éreznük kelle azt, hogy azon politika, mely a szabadságot a renddel törekszik párosítani stb.” s ezt következőleg apostrophálja: „Tanárky szerint ilyen lenne a jelenlegi kormány politikája!” A „Sieb. d. Wbltt.” azt tanácsolja a szászvárosiaknak, hogy ha Tanárky, mint igéré, körülbe megjelenik, kérdezzék meg tőle, mit ért „az alkotmány azon általános garantái” alatt, melyek „a különállás szabadalmait pótolnak”? Azt véli talán Szászváros képviselője, hogy legcélszerűbb, ha a „szász nemzet” jogosult létele felolvas „az általános magyar állampolgárságba”; avagy azt gondolja, hogy ama jogosult létet inkább biztosítva lesz az új közjogban, mint volt a régiben?

A „Sieb. d. Wbltt.” megemlékszik a kormány-szék feloszlatairól is, és sajátos surrogatumnak nevezi az id. felállított királyi biztosságot. Az ó-szászok e derék lovagja „új szabad kéz”-nek cizmezi a királyi biztosságot, hasonló ez állapot — ugymond — ahhoz, melyet máshol „kivételes állapotnak” neveznek, s hogy ebből nem válnék éppen ellentét az alkotmányosságnak, egyedüli ke-

zesség a királyi biztos személyisége, az ő higadtsága. Végül panaszkodik a felett, hogy a trónbeszéd nem emlékezett meg Erdélyről, azon értelemben, a mint azt az 1865. decz. 14 ki k. trónbeszéd tette volt.

Van a „Sieb. deut. Wbltt.”-nak egy „Az új országos kormány” című főcikke is. Ebben tüzetesen foglalkozik a királyi biztosság és az unio végrehajtásának kérdéseivel.

Arra hivatkozik, hogy az 1868. 43. törvény-cikk mit sem tud Erdély királyi biztossáról, a külön kormányközvegek eltörlését és nem mással helyettesítést rendeli; a királyi biztosság fenntartásának az unio elleni fognak ülni. (De hogy ülnék! Látom én ezt a furcsa önkifejezést a „Sieb. d. Wbltt.” arczán is, minden vezérs — akaráni mondani — sora, mutatja, hogy majd megpukkad a nagy öröm miatt. Lpszm.)

A „Sieb. d. Wbltt.” a „szabad kéz” pandora-szelenczjének nevezi a királyi biztosságot, s bár elismeri, hogy más hatásköre van, mint a milyent az 1693 ki gubernatori utasítás ir körül, mégis azt állítja, elég alaptalanul, hogy az 1868. 43. t. cikk daczára ma is van az erdélyi részeknek saját kormány-székük. Ezt talán azért tette a kormány, mert az unio végrehajtásánál ellentétlással vél találni, azért lagya fenn a teljhatalommal felruházott királyi biztost, s helytartót tiltet az erdélyi részekbe, ki erőt hatalommal olvassa be azokat Magyarországra.

A „Sieb. d. Wbltt.” azon aggódik, hogy az erdélyi részek nagyobb szigorral fognak igazgatni, mint Magyarország; a királyi biztosság tul kapand hatáskörén, a rendeletek itt még súlyosbítatni fognak a végrehajtó közeg által, s így megeshetik, hogy Erdélyben hamarabb megkondul a halál-harang a municipiumok felett, mint Magyarországon; végül, ha a nemzetiégi kérdések-nél kiméletlen szigorral fognak eljárni, „apró surlódásokból soha ki nem oltatható láng támadhat.”

Különben a „Sieb. d. Wbltt.” nem akar gyanúsítani, s bizik a királyi biztos bölcs belátásában, emlékezzék azon elvekre, melyeket, két év előtt, szétfoglalt beszédében fejtegetett.

Előttünk valóban érthetetlen az, hogy míg az ó-szász párti népképviselők is a Deák párt oldalára ülnek, addig lapjaik, mind azt megróják, gyanúsítják — mind az ellen izgatnak, mit a párt maga helyesel. No de a báránybőrbe öltözött farkasok története régi ugyan, de mindig új marad, nem egy példával lehetne azt bebizonyítani.

De halljuk e részben a „Kronst. Ztg.”-ban író szász államférfi szavait, ki „Szász fájdalom-betűket” kezdett meg.

Az I-ő számú cikk előadja, hogy a mióta a belügy szabályzatot adott ki a királyföldi képviselők megújítására, s a tisztújítások megtartására, mióta az igazságügyminiszter az erdélyi részekben felmerülhető sajtópereket a m.-vásárhelyi esküdt-székhöz utasítja, némely szászok szót elszabadult a vak düh furijára. Egészen eltűnt a mérséklet, nyugodtság és igazságszeretet. A nagy-szebeni „Sieb. d. Wbltt.”-ban, a bécsi „Neu Fr. Presse”-ben, a „Köln. Ztg.”-ban és az „Augsb. Allgem.”-ban ugyanazon indoklással és megfontolatlan kifejezésekkel küzdenek a magyar kormány „szabad keze” ellen, oly módon, mintha ma is benne lennénk a N.-Szeben és Kolozsvár közt régen folytatott faj-birkózásban, mely gátolta és megrontotta az országot, három egymással versengő rendi nemzetséget mutatván fel a nemkíváltságolt népességek mellett.

Nem akarják-e ama bizonyos urak észlelni, mennyire megváltoztak a körülmények?

Czikirő nem tartozik a szabályzatok bámulói közé, látja azoknak számos hiányait; de ezeket bizalommal s a közös jog alapján óhajta kijavítva látni, a szenvedély, gyanúsítás és igaztalanság fegyverei csak ártnak a jó ügynek.

Azt sem rosálja, ha a szászok Németország előtt a tárgyat szellőztetik, de lelkiismeretesen meg kellene fontolni, mit mondanak el oda kün; mert a tulzó előadás és igaztalan követelések veszteségespárként hullanak vissza a szerzőre.

Mennyire valótlan az, midőn a „Wbltt.” azt állítja, hogy a „Szabályzat miniszteri önkény kifolyása, holott a korona és parlament felhatalmazásán alapszik. Ép annyira ellenkezik az igazsággal, a mit a comes korlátlan kijelölési jogáról beszél; hisz a régen megkivánt képességeket a szabályzat ma is megkivánja a tisztviselő ségre alkalmazandó egyénéktől, s csak azt határozza meg a 24. §-ben, hogy a tisztviselők nemcsak a tanács köréből vétethetnek; hogy a politikai hivatalnokoknál nem követel a „Szabályzat” jogvégtettségét, ez sem hiány, mert gyakran a nem jogász jobb közigazgatási tisztviselő: Hamburg 18 senatora közül, csak fele jogvégtett egyéniség.

A szászokat pártfogoló bécsi cikkek az azt mondja a „Kronst. Ztg.” ciklikirőja, hogy azokat nem irhatták szászok, mert azok nem lehetnek oly elfoglaltak; ha bécsiek tollából erednek, úgy kikérné magának az efféle protecciót, kimélték meg az ilyentől a szászokat, mert 1850—1860-ig megismerték annak értékét s nem óhajták Magyarországon a csehek szerepét elvállalni.

Bár a „Neue Fr. Presse” azzal hizeleg a pesti parlamentben ülő szászoknak, hogy Deákon kívül csakis ők kötik le a szemlélő figyelmét. (Hátba még ott látja a „Neue Fr. Presse” Schmidt Konrádot! Nő de ezt talán többször és közelebbről látja. Lapszeml.) Jó lesz, ha a n. siki, új-egyházi urak el találják hinni, hogy ők szélesb látkörrel, tudománnyal és műveltséggel bíró államférfiak, mint: Deák, Eötvös, Csengery, Andrássy, Tisza stb.

A vén „Presse” pedig sajnálkozik a szászok felett, a miatt, hogy elveszték a főkormány-széket, holott a ciklikirő nem emlékszik a szászok eziránt kitüntetett rokonszenven nyilatkozataira. A vén „Presse” helyesli az uniót, mert ez gátot emelt a dacoromán tervek elébe; de a magyarok politikáját, a szászokkal szemben, hibásnak tartja: miért nyomják el e 200,000-ból álló népet? Hisz e nem veszedelmes német fajt előnyökben kellene részesíteni a románok felett, ugy is a kétgyermek szokásnál fogva naponta apad. A „Kronst. Ztg.” ciklikirőja nem tudja, mit akar ezekkel a vén „Presse.” Talán szász guberniumot, a régi társadalmi és gazdasági elzárkózottságot, hogy a régi kiváltságok pamlagán rothadjanak el a szászok. Nem ugy vén kedves — így szól H. H. ciklikirő, — a szászoknak friss légre van sztk-ségük, hogy anyagilag és szellemileg gyarapodhasanak, s akkor az elapadás veszélye még nagyon távol leend tőlük. A régi magyar igazgatás alatt élő 30,000 szász jó állapotban van, nem hódol a kétgyermek rendszernek. A királyföldön lakó 150,000 szász az új magyar kormányzat és törvényhozás alatt gyarapodni fog; hisz fölébredt, munkára ösztönöztetik, nem fognak a kiváltságok párnáin elpuhulni, nem fognak önmaguk ellen vétkezni.

A „Köln. Ztg.”-ban egy szász szót segély-re hívja a világot a magyarok ellen, kik a szászokat ki akarják irtani, elmagyarosítani stb. stb. Ily jeremiadokra csak az vetemedhetik, ki nem tud számot vetni egy nagyszerű átalakítás mozgalommal, s nem bírja annak jellegét felismerni, mely Magyarországon is democraticus irányban halad, s elveti mindazt, mi többé nem korszerű.

Az „Augsb. Allgem.” ciklikiről, mely a „Kr. Ztg.” derék ciklikirőja szerint, mindent felülmúl, s művelt emberhez nem illő módon izgatja egyik magyarhoni nemzetséget a másik ellen — jövő alkalommal szólunk ki is Lapszemlénkben. Addig is megjegyezzük, hogy nézetünk szerint ama magyarázó cikkek 10-ed részben konok órásszok tollából folynak, vagy legalább is ilyenek információk alapján íratnak, az a mi mezevözödsünk s így hisszük, hogy azok, kik évtizedek óta szolgálnak a journalisticai téren, valami nagy fejtörés nélkül is elosorolhatnák e haza és nemzetrontó coteria tagjait.

Magyar országgyűlés.

A képviselőház ülése máj. 8-án.

Az osztályoknak a múlt ülésen történt megalkatása alkalmából kifejtett némi vita után előadja, hogy Kossuth Ferencz a reá esett választás el nem fogadása mellett nyilatkozott.

Ezután a felett fejtett ki a vita, hogy felolvassék-e egészen a levél vagy sem. Szavazás alá került, s a többség véleménye fel nem olvasás mellett volt.

Paulini Tóth Vilmos interpellálja a belügyminisztert a „Slovenska Matica” tót irodalmi egyelet ügyében.

Wenkheim Béla belügyminiszter az interpellációt kiadatni kéri, hogy arra annak idejében válaszolhasson.

Felolvastatik a fiúmei bizottságra történt szavazás eredménye. Megválasztattak Deák Ferencz, Horváth Mihály és Éber Nándor.

Vukovics Sebő a fiúmei kérdés gyors elintézését sürgeti.

Gr. Andrássy Gyula miniszterelnök kijelenti, hogy a kormánynak éppen az a célja, hogy ezen ügyet mielőbb befejezze.

Ezután a trónbeszédre adandó válaszfelirat kérdése jött szónyegre.

Deák Ferencz ajánlja, hogy a válaszfelirat elkészítésére, mint eddig, küldötségek választassék, mely legalább 6 s legfeljebb 9 tagból álljon.

Simonyi Ernő a ház nevéte közt Deák indítványa ellen beszél.

Elfogadtatt a Deák indítványa.

Irányi Dániel a következő interpellációt intézi a honvédelmi miniszterhez:

A kir. testőrséget újra szervező kir. rendelet szerint csak nemességek lehetnek a kir. testőrség tagjai.

Azt kérdem a honvédelmi miniszter urtól, vajlon ezen kir. rendelet ily értelemben hajtott-e s illetőleg hajtatik-e végre, és vajlon a megyék ajánlasi joga fenntartott-e vagy sem?

Ezen interpelláció közöltetni fog a honvédelmi miniszterrel.

Vidéki levelezés.

Nagy Szeben, május 6. 1869. — A „Herm. Zeit.” f. évi 100-ik számában n.-szebeni r. kath. plébános Weber Albert ő méltósága aláírásával, egy válaszfirma jelent meg azon nyílt levelemre, melyet én a „K. Közöny” idei 48-dik számában éppen ő tisztelendőségéhez intéztem.

En azt hittem, hogy ő magát azon lapban és olvasó közönség előtt fogja igazolni, melyben és a mely előtt, én az általa elküvetett visszaéléseket bemutattam. De ezt nem tette, mint mondja azért, mert a „K. Közöny” hibetölég nem lenne hajlandó cikket kiadni *) Ez nem egyéb, mint egy finom modorban oda dobott gyanúsítás, melynek csak a próba uton lehetett volna értelme.

Anélkül tehát, hogy az általam ellene vádként emelt két esetet t. olvasóival tudatná, vagy hogy azoknak czáfolatára csak egy árva szót is emelne, — három vádat hoz fel, melyekkel a reformatusok türelmetlenségét bebizonyítani akarja.

Először felhozza, hogy a n.-enyedi főtanoda előjárósága, egy r. kath. pinczesternek csak azon feltétel alatt ígérte meg szolgálata leendő felvételét, ha kálvinista lesz. Ez igazán hallatlan eset; mert erről — mint meg nem történt dologról — senki sem hallhatott soha semmit. A főtanodának eddig két pinczestere, vagy mint ott nevezni szokták, két borásza volt, mindketten született reformatusok; e kettőn kívül mással ott soha sem is alkudoztak.

A második és harmadik ehez hasonló alaptalan vád. Igaz, hogy főtisztelendőse által említett erdősz, ugyezintén elődöm is, r. katolikából lett ev. ref. hajadont vettek nőül; de ezt éppen ugy nem lehet a főtanoda, vagy az egyház előjáróságának vételi tulajdonitani, mint azt, hogy néhány év előtt egy sz. udvarhelyi r. kath. gymn. tanár egy reformatából lett r. kath. leányt vett feleségül. Ha valaki önelhatározásából más vallásra tér, ám tegye, azért önmagának felelős; de hogy egy esperes vagy akáki hivatalosan ráparancsoljon a felügyelete alatti tanítókra, hogy sok éveken keresztül együtt élt prot. nejeiket vallásuk elhagyására bírják; ez nem egyéb, mint a családi élet megzavarása, mint a keresztény vallás szellemének megsértése.

Tegyük fel, hogy mi protestansok a más vallásnak lelkiismeretén hasonló erőszakot követünk el; vagy a törvényeket — kényünk kedvünk szerint magyarázva — megszegtük, kérdés: merit-het e azokból ő méltósága önigazolást vagy jogosultságot, hasonló visszaélések elkövetésére?

Mellőzve, hogy főtanodáink mellett mindig voltak tanárok hivatalnokok, kiknek nejkik más felekezethez tartoztak, anélkül, hogy vallásuk valaha kérdés alá jött volna; mellőzve, hogy főtanodáinkban eleitől fogva számtalan r. kath. ifju nyert erkölcsi és tudományos kiképezést, kik iskoláink minden szellemi, s igen sokszor anyagi javadalmaiban ref. ifjainkkal egyformán részesítettek; mellőzve ezeket, álljon itt egynehány statisztikai adat, hogy megítélni lehessen: mennyiben igazságos ref. egyházunkat, jelesen a n.-enyedi főtanodát a különböző felekezetek iránti türelmetlenséggel vádolni.

A főtanoda — körülbelül négy év előtt — meghalt orvosa, ugyezintén jelenlegi főorvosa, a fő- és alerdősze családjukkal együtt r. katolikuskok. A sz. udvarhelyi r. kath. gymn. egyik ifju tanára, mint csakugyan a sz. udvarhelyi ev. ref. tanoda volt r. kath. növendéke, a Kis József-féle alapítványt éppen ugy huzta, mint bármelyik ref. tanuló. És honnan van, hogy daczára minden akadályozásoknak, erdélyi protestans tanintézeteket ma is számos r. kath. ifjak látogatják, még ott is, hol r. kath. gymnasiumok vannak. E körülmény aligha a prot. türelmetlenség mellett bizonyít.

Mi tiszteljük a róm. kath. egyházat s annak tagjait, mint testvéreinket szeretjük; és soha sem annak, sem más felekezetnek vallásos ügyeibe nem avatkozunk. De engedjék meg nekünk is, ha a jogegyenlőséget nem ugy magyarázzuk, mint Weber Albert ő méltósága; ha Istentől adott legszentebb jogaink megtámadását a törvény és igazság fegyverével — ha ugy tetszik a nyilvánosság terén is — visszaütisítjük.

Bodrogi Sámuel, **) n.-szebeni ev. ref. pap.

Postajáratok a Királyhágón innen.

Mint hogy a folyó évi február hó 11-kén 687. szám alatt, az erdélyi vaspályához csatlakozó postajáratokon létre hozott változtatások, az addig mutatkozott nehézségeket teljesen elenyészetténi képesek nem valának, magasb utasítások folytán következő rendeltetik:

Május 1-től kezdve:
I. a N.-Szeben Kolozsvár között naponta kétszer és a M.-Vásárhely és Torda között naponta egyszer közlekedő mállé-postajáratok megszüntetnek, ellenben

*) Ilyes föltevésre mi eddig senkinek sem adunk okot, s ezután is kötelességszerűleg nyitva tartjuk hasábaikat az igazság minden oldalról való kiderítésére.
Szerk.

**) E sorok t. írója kijelenté, hogy részéről ez az utolsó szó.
Szerk.

II. 1. N. Szeben és K. Fehérvár,
2. N. Szeben és Kolozsvár között Károly-Fehérváron át, és

3. Kolozsvár és M. Várhely között Tordán át naponta egyszeri mállé postajáratok rendeztetnek be, melyekkel csak 3—4 útasztó továbbíthatni.

1. számhoz. A n. szeben k. fehérvári mállé postajáratok naponta

a) N. Szebenből este 6 órakor indulnak és a károly-fehérvári indóházban 2 óra 20 perczkor, K. Fehérvár városában 3 órakor reggel fognak megérkezni.

b) a k. fehérvári indóházból d. u. 4 órakor indulnak és N. Szebenbe éjfélt után 5 perczkor érkeznek meg.

E szerint tehát a K. Fehérvárról induló és az ottan megérkező pályavonatokhoz csatlakoznak.

2. számhoz. A n. szeben-kolozsvári mállé postajáratok naponta

a) N. Szebenből d. e. 10 órakor indulnak és a k. fehérvári indóházi postahivatalnál 6 óra 5 perczkor a városi postahivatalnál 6 óra 35 perczkor este, Kolozsvárra pedig reggel 6 órakor érkeznek meg.

b) a visszajövet Kolozsvárról naponta d. u. 4 órakor, a megérkezés a k. fehérvári indóházban reggel 3 órakor és N. Szebenben d. e. 11 óra 45 perczkor történik meg.

Ezen mállé postajárát által a K. Fehérvártól északra fekvő postahivatalok az erdélyi vaspályával csatlakozásba hozatnak.

3. számhoz. A kolozsvár maros-várhelyi mállé postajáratok,

a) Kolozsvárról naponta este 10 órakor, Tordáról n. szeben-kolozsvári mállé posta megérkezése után reggel 3 órakor fognak indulni és M. Várhelytől d. e. 10 óra 50 perczkor megérkezni.

b) M. Várhelyről 9 órakor reggel visszatérnek és Tordán d. u. 5 óra 40 p. este érkeznek meg.

Hogy a fontosabb postaösszeköttetések és az említett megváltoztatott postajáratok között egyetértés hozassék létre, szintén folyó évi május 1-től kezdve:

4. a) a mállé postajáratok N. Szebenből Brassóba naponta éjfélt után 2 órakor, vagy is 2 órával a K. Fehérvárról jövő mállé posták megérkezése után indulni, és Brassóban d. u. 6 óra 30 perczkor fognak megérkezni.

b) Brassóból naponta este 7 órakor fognak visszatérni és N. Szebenben reggel 10 óra 15 perczkor megérkezni.

5. Brassó, Cs. Mártonfalva és Gy. Szt. Miklós között a postaösszeköttetés

a) Brassóból minden hétfőn induló mállé-posta, és a hét többi napjain küldőncz-szekérpostajáratok és b) Gy. Szt. Miklósról minden szerdán induló mállé-posta és a hét többi napjain küldőncz-szekérpostajáratok által eszközöltetik.

Brassóból az indulás délelőtt 12 órakor történik, a megérkezés Cs. Mártonfalván a rákövetkező napon reggel 4 és 5 óra között és Gy. Szt. Miklóson d. u. 2 órakor.

A visszajövet Gy. Szt. Miklósról d. u. 5 órakor, a megérkezés Cs. Mártonfalván éjfélt tájban és Brassóban a rákövetkező napon d. u. 4 és 5 óra között fog megtörténni.

6. A N. Szeben, M. Várhely és Beszterce, meg a N. Szeben, Segesvár és Cs. Mártonfalva között fennálló mállé és szekérposta-összeköttetések változatlanul maradnak, csak hogy tekintettel a K. Fehérvárról, N. Szebenbe és Kolozsvárról, M. Várhelyre érkező mállé postajáratokra, azoknak elindítása

a) N. Szebenből éjfélt után 2 órakor, és b) az ellenkező irányban Besztercéről este 8 órakor,

c) M. Várhelyről délelőtt 12 órakor, d) Cs. Mártonfalváról éjfélt tájban és

e) Segesvárról este 6 óra 40 perczkor fog történni.

A mérföldenként 46 krral megállapított útasdíj, valamint mult évi október hó 16-kán 4150. sz. alatt kelt rendelettel meghatározott elfogadási szabvány változatlanul marad.

Nagy Szeben. 1869. ápril 10-kén.
A magyar kir. postaigazgató ságtól Erdélyben.

Napi hírek.

— Ö Felsőge a pesti királyi ítélő táblához kinevezte: elnökül: Fábry István hétszemélynököt; tanácselnökül pedig: Zsivora György hétszemélynököt; Szabó Sámuel igazságügyi minisztertanácsost; Szmracsányi Jánost, a tiszántúli kerületi tábla elnökét; Urbanovszky Juszint hétszemélynököt; Nyeviczky József országbírói ítélőmestert; Perliaky János, kir. ítélőtáblai közbíró és Fülöp Lipót ügyvédet.

* Jó darab ideje, hogy a bécsi büzhéről az árkelet távirai tudósítása egy héten alig egyszer-kétszer jött meg Kolozsvárra, s általában Erdély észak-nyugati állomásaira. Utántudakozódván e kimaradás okának, felvilágosításul azt nyertük, hogy a sürgönyforgalom minden vonalon oly nagy, hogy a büzhétudósítás távirására nincs alkalom. Kolozsvárt például a mult évihez képest csaknem megkétszereződött a sürgönyök száma. Eddig egy óra esett 600 feladott s 600 érkezett sürgöny, most feladnak 900-at, s érkezik 1200. E bajon csak újabb vonalok, s főleg a n. várad-kolozsvári vonal felállításával lehetne segíteni.

— Jónás úrnak. A „Kol. Közl.” 53-ik száma, mely a „Szövetségese” előadásáról hozott szinbírálatot — május 6-kán jelent meg. Következő napon a „Magy. Polg.” 54-ik számának Tárcajában azt írja ön, hogy „egy országot tűzött ki jutalmul annak, ki egy el nem koptatott phrasist ad” stb.; tovább, hogy „a pályázók csüggedve jelentik, hogy bármily kecsesgető a jutalom, de elnyerhetetlen.” Tehát Jónás sem kaphatott phrasist. Vajjon miért? Itt erre is megfelel a „Tárca.” Azért, mert a „Kol. Közl.” (természetesen részrehajló) szini referense a „gazdag virágerdőt” régen más lábai elébe rakta; így részrehajlatlan Jónásnak „szerény mezei virágokkal” kelle beérnie. A „Tárca” 18-dik kikezdésének végső mondatában meg így szól Jónás: „E jelenetekhez kellett nekem, barátom, egy phrásis, mely elég kifejező legyen, de letarolta őket a „Közl.” referense régen, s ide már nem jut.” Az idézőjelek közé fogott szavak, az ön saját szavai, de azokról, úgy látszik, megfejtésként; mégis szokott hetykeséggel ön mondja másnak, hogy nem tudja mit beszél. Ön fennebb idézett szavai azt bizonyítgatják, hogy egy országot sem lehetett egyetlen dicsérő phrasist kapni, mert a „Közlöny” régen máshová hordta a „virágerdőt” — ide nem jut. Nem azt teszi ez más szavakkal, hogyha a részrehajlatlan Jónás sem képes dicsérni, hogyan lehessen méltányos a „Kol. Közl.” részrehajló szini referense? Avagy ön a „régén” szóval május 6-kára mutatott vissza? Itéljen e felett a művelt olvasó közönség; az, ki „mea culpa” helyett más vádol — ilyesmiro képtelen. Ennyit akartunk végső gyanánt elmondani a „tárgyilagoss” és „óriási” Jónásnak, — kinek Tárcaziciklós ép azon helyen tűnt fel „nevetségessnek,” hol azt bizonynyal legkevésbé várt. Jó tanácsul „csak ennyit”: ne igyék Jónás a gombos-borból, nagyon igazot batása van ez itálának: ime égre földre fogadkozik, hogy én soha sem fogom „verembejteni”; bizony most sem tettem: ipse fecisti! Egymás után háromszor bukott bele, a negyedik is elkövetkezik.

* Végh-vezekényi báró Baldacci Antal a gyermeki kegyelet legnemesebb tényével örökölte meg nevét. Ugyanis az óvári sz. Ferenchiek zárdája számára alapítványt tett, oly czélból, hogy évenként május 6-kán atyja báró Baldacci Józsefért, mint halála évfordulati napján, 3 kis- és egy énekes gyászmise tartassék, a fiui kegyeletnek lehető legnagyobb mértékben megfelelő fényvel; s ugyanazon hó 25-dikén anyja Thoroetzky Borbáráért szintén ugyanannyi számú évfordulati gyászmise végeztessék, hasonló ünnepiességgel. Előbbi jelenből 7-kén 10 órakor hármassal segédlettel csakugyan megtartott. Meglepi szép látványt nyújtott a gyászravatal 36 gyertya lángjában, azaz, a család cimere, az elhunyt születési és halálórái éveit s napjait feltüntető táblán vala látható. A szabó-czéhől fekete nemzeti öltönyben hat tisztos férfi alak kardokra támaszkodva állta körül a ravatalt, fejükön kalpagszerű kucsmával. A 36 gyertyatartót, kucsmákat és kardokat a fiui kegyeletnek ily nagylelkűen áldozó nemes báró állította ki. — A gyászünnepélyt nagyban emelte még a rom. kath. lyc. dalárda szabatos és üszervágó éneke. — Ime egy megbató szép példája a vallásos kegyeletnek! Áldás lengjen az elhunytak emlékére!

— Megjelent és beküldetett „Gyászhangok Vélis Kelemen ifju hegedűművész sirjánál,” Dersi József kolozsvári unitárius segédpaptól, kapható Stein és Demjén könyvkereskedésében. Olyan mű e nembem, mely megérdemelte a kinyomtatást; bir egy szép bucsutató oryteriummal, rövid, tömör, lélekbeli fakadt, ahoz szőlő; megázza a szívet, de meg is tudja vigasztalni. Felhívjuk rá a figyelmet annyival is inkább, mert a jövedelem, a költségek levonása nélkül, oly sok szegényt gyámolító rögyeletűnek van a bánatos szülők által felajánlva, s így a vásárló egyszerű emberbaráti kötelességet teljesít; mi — a könyvecske ára csak 10 kr lévén — semmi megérőltetésbe sem kerül.

— Aradról Vajda Hunyadra pünköszt vasárnapján kéjvont megy, mely onnan még az nap visszatér. Czélszerűtlen berendezés a nem-aradiaknak lehetlené tette a kirándulásban részt venni; pedig másfelől is akadtak volna útasok. Irja a „B. P. K.”

Nemzeti színház.

Vasárnap május 9-én Prielle Cornelia asszony harmadik vendégjátékán „Csacska nők”, vigjáték 3 felvonásban. A ház most is zsufoltig telt, mint mindig, mióta abban jeles vendégművésznők lép fel. Különb csacska nő, oly szelendősen csacska természetesebben előállítani, mint Prielle Cornelia asszony tette Rie asszonyban — lehetetlen. Felesleges tán mondanunk is, hogy nem volt egyetlen egy mozdulata, egy hang-lejtése, mely ne lett volna tapsra érdemes, s ez el sem is maradt; sem a szokás szerinti háromszoros kihívás, mit alig érdemelt meg jobban valaha művésznő. Dancz Nina ma este szépen reményekre jogosított. Prielle Péter találóan adta a felénk, kissé bárgyú szerelmeit; főérdeme, hogy bár szerepe azok közül való volt, melyben köny-

nyen tulzásba léphet át a színész, — e hibába egyetlen egyszer sem esett. Az est élvezetessé tételére azonban természetesen Prielle Cornelia asszony folyt be leginkább felülmulhatlanul kedves játékaival.

Május 10-én: „Csapodár”, vigjáték 3 felv. irta Sardou Victor, fordították Berczik Árpád és Fésűs György. — E vigjáték, noha nem ment a hibáktól, egyike az élénkebb repertoire-daraboknak, melynek a magyar színpad lett átültetése által bizonyára nyert irodalmunk. Meg van benne az újabb francia vigjátékok minden symptomája: eleven, szövevényes és érdekes bonyodalommal, a mellett teljesen megnyugtató bevezetés. — Szinpadunkon első előadása kevéssé szerencsés körülmények között történt, mennyiben nem voltak eléggé alkalmas egyéniségek a főbb szerepek betöltésére. Ép azért, akkor semmi rendkívüli benyomást nem gyakorolt, mert ez kétségkívül egyike azon daraboknak, melyek legfőként egyöntetű és élénk előadás által válnak érdekessékké. Ahoz pedig kellő erők szükségesek. — Prielle Cornelia, ki ezúttal Camilla szerepében lépett föl, remek játékaival általános rokonszenvet keltett a darab iránt. A cselezővő és elmés Camilla szerepét azon páratlan elevenesség és utánozhatlan kedvességgel játszta, mely Prielle Cornelia asszonyt egyáltalán jellemzi és őt a magyar színpadokon első helyre emelte. Egészséges humor, francia könnyűséggel párosult kellem jellemezte játékát az alkalommal is, mi a közönséget folyvást vidor kedélyben tartá. A darab minden nehézségeit a közönség sürű és zajos tetszésnyilvánítása közt művészi szabatosággal oldotta meg. Erdélyi Champignac szerepében sokat levetkőzt szokott hidegvérűségéből; azonban mégis, mind előadása, mind mozdulataiban föltűnő volt a nehezkessége, mi a pezsgő vért csapodár jellemmel meglehetősen ellentétet képezett. Ezúttal meglátott, hogy több gondot fordított szerepére, mint rendszeren; meglehetősen sikerült jeleneteket is említhetünk; néha a lelkesedés hangján is hallottuk szólani, de nem birt szavának valódi bensőséget kölcsönözni. Dancz Ninától Constance szerepében sokat nem várhattunk, már csak azért sem, mert ez nem esik szakmakörébe. Azonban meglátott rajta a jó igyekezet. Kissé több komolyság és nyugalom ilyes jellemek alakításánál nélkülözhetlen. Prielle (Fridolin) és Leövei (Riverol), kielégítettek.

Május 11-én adatott „Házasság gőzerővel.”

KÜLFÖLD.

Az angol alsóház f. hó 5-diki ülésében az O'Sullivan, corki mayor elmozdítására vonatkozó javaslat keresztülment az első olvasáson.

Az alsóház 7-ki ülésében az ir egyházra vonatkozó kormány előterjesztményének szinte 20 záradéka fogadtatott el; köztük a maynoothi katolikus papnöveldére vonatkozó záradék 318 szavazattal 192 ellen.

Corkból egy újabb fegyver-rablást jelentenek.

A „Pall Mall Gazette” és a „Standard” nagy meglepődést tanúsítanak Amerika tulzott követelési felett, mert legalább nem lehet attól tartani, hogy Angolország — ha mindjárt Bright lenne is miniszterelnök — nagy engedményekre hagyná magát csábítani. Midőn lehetetlent követelnek, az alkudozás magától elesik. — Az amerikaiak épp úgy követelhetnék volna, hogy a Toverit amerikai csapatok szállják meg, vagy hogy Wales herceget, mint foglyot, Washingtonba küldjék. „Summer beszédéből világosan kiderül — írja a „Standard” — hogy az amerikaiak most kevésbé mint valaha óhajtják a vitás kérdések békés kiegyenlítését, s így minden alkudozás hasztalan.”

Irlandból írják: „Újabb adatokból kiderül, hogy a Londonderryben előfordult zavargásoknál már csak az egyik párt, a protestansok, voltak a színhelyen, midőn tüzelésre került a sor. A katolikusok jelentéktelen csepeté után visszavonultak. A küdöbások és lövések tehát nem a másik párt, hanem a rendőrség ellen voltak irányozva és ebből magyarázható, hogy az utóbbi a tüzelést viszonzta. Még nincs megállapítva, vajon a lövéseket, melyek által két ember megöletett, a rendőrség tette-e vagy a néptömeg. — Corkból a távirai a legkülönösebb híreket hozza. Sullivan polgármesternek erős pártja van, mely egy szabad ég alatt tartott meetingben köszönetet és elismerést szavazott neki eljárásáért. A tömeg aztán lakása elé vonult, hol Sullivan beszédet tartott, melyben határozottan tagadta, mintha ő a gyilkosságokat helyeselné és bizalmat fejezett ki Bright és Gladstone iránt. Este sok helyen örömtűzek lohogtak, s a városban kiáltványok terjesztettek, melyekben Lyons alderman, ki a leghevesebben rosszalta a polgármester magatartását, mint kém, áruló és feladó denunciatat. Lyons azonfölül már fenyegető levelet is kapott, melyben tudatják vele, hogy még a f. hó 15-e előtt agyon fog lövetni. A polgármester értesülvén, hogy meg akarják fosztani a rendőri törvényszék elnökségétől, május 3-án, reggel 11 óra helyett 9 órakor jelent meg a törvényszéki teremben, s mivel a rendőrség, mint vádló fél, még nem volt jelen, fölmen-

tette a részesség miatt befogottakat, és elítélt egy nőt, ki trágár beszédekről volt vádolva, noha az ellene felhozott bizonylatok semmi tekintetben sem voltak kielégítőek.”

A jobbpárt és a piemontiai fusiója Olaszországban bevégzett tény. Ezt jelenti a távirai tudósítása, mely szerint a miniszterium beadta lemondását s a király azt elfogadva Menabréat megbízta az új kabinet alakításával. Az alakítandó kabinet az új pártalakulás kifolyása lenne s eszerint a piemontiai keresztl viték, hogy egyik közülük a belügyi tárcza vezetését vegye át. Vajjon a többi föltételeket is elfogadta a jobbpárt, vagy compromissum jött létre, még nem tudni, de valószínű, hogy a permanentik nem ragaszkodnak mindenben föltételeikhez.

Machiavelli születésének 400 dik évnapját Flórenczben ünnepélyesen ülték meg. Ama ház, melyben ő a Via Guicciardinin lakott, egy fölirattal díszítettett föl, s az ünnepélyben résztvevők körében, kiknek száma egyébiránt csak igen korlátolt volt, Atta Venucci senator emlékbeszédet tartott. Továbbá 5000 lírányi díj tűzetett ki a Machiavelli kora, élte s műveire vonatkozó legjobb munkára, s este a Teatro Niccoliniban annak „Andriá”-ja adatott elő.

Flórenczben a követ-kamra f. hó 7-diki ülésében Menabrea jelenté, hogy a miniszterium beadta lemondását, s hogy ő új kabinet alakításával bizott meg. Maldini interpellációjára válaszolva, ki kárhoztató a két olasz kereskedő-hajó magaviseletét a „Radetzky” fregát elveszte perczében, a lissai vizeken, — a tengerészeti miniszter fájlatja ezen tényt, s kijelenté, hogy a vétkesek ellen per fog indíttatni.

Az „Opinione” máj. 8 ki számában azt állítja, hogy Menabrea, Digny, Bertole és Ribotti megmaradnak a miniszteriumban; Ferrari a belügyi tárczát kapja, az igazságügyit Mirabellinek ajánlották, míg a közoktatási tárczát Mordini veszi át.

Konstantinápoly, apr. 30. A konstantinápolyi persa követ Teheránból ide indult.

A „Levant Herald” alaptalannak mondja azon hirt, mintha a spizzai kikötő, vagy bármely más határvidék átengedtetett volna Montenegrónak.

Schamilt Mekkába teendő zarándokolása alkalmából ide várják.

Bukurest, máj. 8. Károly fejedelem ma visszaturát s holnap fivérével, Lipóttal együtt Bukurestbe megy, hogy az országgyűlést személyesen megnyissa.

A „Kreuztg” ragaszkodik azon állításához, hogy a porosz sürgönyre vonatkozólag bizalommal való visszaadás követetett el, mivel a Bécsen át továbbküldés Ausztria helybenhagyásával a francia követ közbenjárásával történt, s a fegyverszünet iránt függőben volt alkudozásokra vonatkozott; továbbá a titkos jegy kulcsot is meg kelle szerezni. Egyébiránt — szerinte — a „Wiener Abendp.” cikke mutatja, hogy a közzététel most már magára a bécsi kabinetre nézve sem kellemes.

A közönség köréből. *)

Figyelmeztetés az elnyomorodott honvéd-aggastyánokra és hazafias segélykiáltás Kolozsvár lelkes polgáraihoz, hölgyeihez.

Ünnep hete van, midőn Isten tiszteltetére kell hogy áldozunk; illő, hogy azon elnyomorodott embertársaink is megemlékezzünk, kik ez előtt husz évvel nemzeti önállóságunk és függetlenségünkért elszántan küzdöttek, és most, fájdalom! a legnagyobb nyomornak és nélkülözéseknek vannak kitéve! A midőn Franciaország I-ső Napoleon veteránjait még most is, 54 év mulva jutalmakkal halmozza el, s Olasz- és Poroszország, egy minden jóra való állam a csatákban magukat kitüntett vagy hazájokért áldozatot hozott fiait kitüntetésekben részesíti: akkor nálunk sokan azon honvédek közül, kik szabadságharcunkban a magyar népek egész Európá előtt hősi hírnevet szereztek, jelenleg a legnagyobb nyomorban sinlődnék!

Ezen felszólalásunkat másként nem tennők, mert hiszen honvéd-egyletünk van, melynek megvan a maga pénzalapja; hanem, fájdalom! ezen pénzalap annyira elfogyott, hogy a szegény elnyomorodott s éhséggel küzdő régi fiunknak segélyt nyújtani már nem képes. Midőn a Királyhágon tul levő honvéd-egyleteket meleg pártolásban részesítik mindenfelől, akkor nálunk, ezen ügyet már a közöny kezdi körül árnyékolni. Azért nemcsak hazafini, hanem egyszersmind keresztény kötelesség is, ezen elhagyott s legnagyobb szükséggel küzdő embertársainkat anyagilag segíteni; s az illetők, kik ezen ügyben legtöbbet tehetnek, a haza nevében tisztelettel felkérünk, az alap fenntartása végett, a minden tőlük kitelhető megtenni, mert a részvételemség nem válnék városunknak becsületére, kivált azon volt honvédekkel szemben, kik részt vettek a város szülöttei, részint ennek kebelében szenvednek, nyomorognak.

Uram! polgártársak! ne hagyjuk az inség áldozatán csni a szegény honvédeket. A szenvedők nevében hívja fel pártolásra és adakozásra a hazafiakat és honleányokat *)

Egy volt honvéd.

*) Az e rovathoz megjelenő cikkekért csak a sajtóhatósággal szemben vállal felelősséget a szerk.

*) Adakozásokat e nemes czélra szerkesztőségünk is elfogad, s azokról időről időre beszámol a nyilvánosság előtt a szerk.

Kolozsvár, május 9-én, 1869. Kolozsvár városa május 8-án délután 3 órára közgyűlést hirdetett. Az ülés megnyitását hiában vártuk. 30 képviselő jelenléte szükséges, hogy a gyűlés határozatképes legyen. Minden erőlködés hiában volt. A polgármester küldött jobbra is, balra is, még sem sikerült a kellő számot összehozni, s a 25—28 tagból álló gyűléseket 5 órakor szétoszlott.

Kolozsvár városának körülbelül 130 képviselője van, s valóban nem válik dícséretre ezen a számban, hogy így nagy számból 30 ember sem találkozik, a kik a közügyek iránt mindenkor érdekel viseltetnének.

Gondoskodni kell, hogy a bajon segítve legyen, nehogy ilyen fenakadások által a közügyek gyors menete hátramaradást szenvedjen.

A képviselőknek nagy része csak pusztán ezimért viseli a választók képét, mint mondják: bizodalmat; másokat ismét csak bizonyos célok, vagy pártérdek elérése vonz néha néha a gyűlés teremébe, pedig illő volna, hogy a képviselői állás terheit mindenki egyiránt viselje, nehogy a teher másokhoz nehezedjen azon néhány képviselő vállára, kik minden felhívásra helyt állanak. Két mód volna ezen bajon segíteni: az egyik, hogy a polgármester esetről-esetre a választópolgárokból pótolhassa, illetőleg helyettesítse a

képviselő hiányát. Mivel azonban ezen mód visszaélésekre is szolgáltatná alkalmat, czélsezerűbb volna a másik mód, t. i. a képviselőket három részre osztani s tőlük havi szolgálatot követelni, oly módon, hogy a sorban levő képviselő köteles legyen, kifogás nélkül, a felhívásra megjelenni, vagy pedig: a kötelesség megváltásáért mindannyiszor 5 forintot fizetni a szegények pénztárába, vagy az iskolai alaphoz, mit ha teljesíteni elmulasztana, a képviselő sorából kitöröltenék.

Ezen intézkedésnek az a jó eredménye lenne, hogy azok, kik csak sine cura akarnak képviselő lenni, vagy illő bért fizetnének hiúságokért, vagy már előre depreciálnák a képviselői tiszteletre való

megválasztatásukat, s helyt adnának olyan egyéneknek, kik mindenkor készek a közügy szolgálatára. Jankó Vincze.

Távirati tudósítás a bécsi borszéről.

Május 10-én: 5% Metaliques 100 frt 61.90. 5% Nemzeti kölcsön 100 frt 69.60. Kamat 61.90. 1860. Kölcsön 101.20. Bankrészvény 749. Hitelintézet részvény 200 frt 284.40. London 10 ft st. 100 frt 23 1/2, kr 124.20. Ezüst 121.75. Cs. királyi arany 5.89.

Erdélyi földteh. kötv. máj. 8-án 75.—

Tulajd. és felelős szerkesztő: **Sándor József.**

NEM HIVATALOS

218

Hutflész Károly

KOLOZSVÁRT

ajánlja magát magyar-osztrák állam- és üzletpapírok, sorsjegyek, földterhermentesítési kötvények, arany és ezüst bevásárlására és leszámítol (escomptirt) mindenféle nyereségeket és szelvényeket 3 hónappal a lejárat előtt, igen előnyös feltételek mellett.

230

A pesti első férfi-ruha-raktár

FIÓK-RAKTÁRA

Kolozsvárt, főpiacz, Tauffer-féle 8 sz. ház. Gazdag és változatos készlet mindennemű legújabb magyar mint francia szabású férfiöltönyből a legújanyosabb arón.

Számos látogatást kér

SCHLOSSBERGER EDE, Pestről

241

Figyelmeztetésül olvasóinknak.

Ő magassága Romániai I. Károly herceg március 5-én 100 palack malátakivonat-egészségi sör rendelt meg a HOFF JÁNOS-féle központi raktárból Bécsben, Kärntnering 11. a mely joggal örvend világhírneke s a mely a legtöbb orvos által a legkiválóbb gyógytápszerül ismertett el. Az említett herceg atyja, ő kir. Főnsége, Hohenzollerni herceg Károly Antal írta a gyárnak 1861 végén: „Senki sem érdemli jobban az önnek odaítélt arany Hohenzollern érdemjelt, mint ön, a ki annyi jót tesz s maga körül áldást terjeszt.” „Valód áldást eszközölnek,” mondák az osztrák katonasorvosok 1864-ben és 1866-ban „önnek hatalmas malátá gyártmányai a szenvedő katonáknak.” „A dán király ő Felsége kijelenté: „Örömmel tapasztaltam a Hoff-féle malátá kivonat és malátá-egészségi csokoládé gyógyhatását magamon s családom több tagjain.” „Tábor-szernagy báró Gablenz ő nagyméltósága ismervén a malátá-kivonat és malátá-egészségi csokoládé gyógyerejét, kiemelte az érzés magasztosságát, hogy azok annyi emberen jót tesznek.” „A porosz miniszterek ő nagyméltóságai gróf Bismark és v. d. Heydt kiemelték a nagyszerű győzedelményeket és utóbbi mondá: „Önnek gyártmányai semmi kivánni valót nem hagynak.” Metternich herceg ő magassága Párisban egy szállítmány Hoff-féle malátá gyártmányt rendelt meg, mert azok neki oly rendkívül jót tesznek.

Ő Felsége a francia császárné s a császári koronaherceg felalálják benne egészségük szilárdítására a szükséges feltételeket. A Hoff-féle malátá-egészségi sör és malátá-egészségi csokoládé ott igen kedvelti a császári udvar s azok min. legteresebb gyógytápszerük a császári udvari orvosok által nagyon ajánlatnak. Ha tehát a gyógyintézetek képviselői önmaguk kiválságát és sok éremmel kitüntetett Hoff János-féle malátá gyártmányok mellett felszólalnak, mi másfelől a közönséget övni akarjuk az utazások élvezése ellen, a melyekbe minden malátá-kivonatot és malátá-gyártmányokat számítanunk kell, a melyek nincsenek „HOFF JÁNOS” aláírásával ellátva; mert a Hoff-féle előtt nem léteztek malátágyártmányok, egyik sincs oly észszerűleg összeállítva, mint a Hoff-féle, s egyik sem állhatna fenn, a tévedés felhasználása nélkül, a melynek a közönség fájdalom igen gyakran áldozatul esik.

Az egyedül valódi Hoff-féle malátá-kivonat-egészségi-sör, valamint a malátá-egészségi-csokoládé és malátá-kivonat-cukorkák csak Bécsben Kärntnering 11 sz. a. kaphatók.

Ára: malátá-kivonat-egészségi-sör üveggel és pakolással: 6 palack 3 frt 70 kr. 13 palack 7 frt, 28 palack 14 frt, 58 palack 27 frt 30 kr. 120 palack 55 frt, malátá-egészségi-csokoládé Nr. 1, 1 font 2 frt 40 kr. Nr. 2, 1 font 1 frt 60 kr. 5 fontnál 1/2 font ingyen, 10 fontnál 1 1/2 font. Malátá-csokoládépor eszesenők számára, pótlékul az anyatej helyett 80 és 40 kr. Mell-malátá-cukorkák 60 és 30 kr. Mind Bécsből számítva.

Raktár Kolozsvárt: Karvázy Gyula, Segesvárt: Teutsch J. B. uraknál.

Árak Kolozsvárt:

1 üveg malátá kivonat	—	frt 65 kr.
1 font „ csokoládé Nro I.	2	frt 60 kr.
1 „ „ „ Nro II.	1	frt 80 kr.
1 csomag cukorkák	—	frt 35 kr.

(420)

(11-*)

Valódi rumburgi szövetek,

(TISZTA LENVÁSZON)

jótállás mellett

5% széles, egy vég 53 bécsi rőf, 21 főtől 52 főt. 49 főtől 65 főt. 28 rőfös lepedőknek 54 főt. rőf száma 1 frt: 50 kr. s ezen kívül figyelemmel jól ellátott Calicot raktárára szoknyáknak és lepedőknek, 1/2, 10/8, 9/8, 8/8, 6/8, 5/8, 4/8, széles; továbbá

Chiffon raktárára, egy bécsi rőfűl szélesebb finom szoknyáknak pereail helyett különösen ajánlatos; rőf száma 30 krtól 45 krig o. é.

Gazdagon ellátott raktár kálatlan (fehérítetlen)

amerikai gyapott szövetekből (gyapottvászon), minden szélességben, 100—105 és 60—67 rőfös végekben; ugyanazok fehérítve 20 rőfös végekben a legújanyos gyáriáron stb.

TEUTSCH J. B. Segesvárt.

Vidéki megrendelések postai utánvét mellett szokott pontossággal teljesítettek.

Hatóságilag megvizsgált és alább írt esetekben ezerszeres jó sikerrel megpróbált

göreselleni védbalzam.

E balzam kitűnő hatását következő tulajdonságainak köszöni: Zsongitól az az erősítőleg és éltetően hat a gyomor és belek takarjaira, ez utóbbiak kanyarmozgásait korlátozza, a máj kiválasztásait elősegíti és kitűnő szélhajtó szer.

Ugyanazért következő esetekben van javulva használata e balzammal: A gyomor és belek mindennemű heveny és idült lóhájában, bármint okokból is eredtek azok; a gyomornak fájdalmi, görcsei, puffadtságában, hányás és hasmenésben, székorságban, kolikában, hascsikarásban hatása azonnali. A külsőlegi bedörzsölés a hévett szernak hatását tetemesen segíti elő. (134) (5-20)

Továbbá jó sikerrel használható ezen készítmény emésztetlenség, gyomorégőség és görcös gyomorbajban, ráng- és másnemű görcsökből és a nehéz kórból; nehéz emésztés által okozott ideges mellszorulásban, melyekre gyakran gyomorkolika következik, hasmenésben, cholerában, görcös hányásban, méhkörságos és terhes nőknek előjövő hányásban; továbbá váltóláz utáni idülésben az emésztő szervek működésének helyreállítására.

Javulva van még ezen balzam és nagyon ajánlva hosszasan tartó kimerítő betegségekben, midőn is az étvágyat gyarapítja s az egészséges emésztést nagyban előmozdítja.

Végre fényes eredményt tanusított ezen balzama nagyobb adagokban külső és belső használata már két cholera-járványban, és mint első szernak rögtön megbetegülések esetében különösen falun és orvosi segélytől távol egy háztartásnál sem szabadna hiányoznia.

Ezen balzamból megnötteknek elég napjában 3—4 theáskanállal. Nagyfokú és fájdalmas rohamokban ezen adagot meg is lehet kettőzni, hatását külső bedörzsölések által a hasra, vagy végtagokra gyarapíthatni.

Főraktár: Miller győgytár „az arany koronához” Brassóban a piacon.

Vélemény.

Támaszkodva a legfontosabb minőségi és mennyiségi vegyelemzés eredményére, hivatalos esküje mellett következő véleményét adhatja alólt országos törvényszéki vegyész:

A rasBóából az „arany koronához” címzett Miller győgytárából egész-ségrendőri vizsgálat végett beküldött göreselleni védbalzam semmiféle ártalmas vegyítéket nem tartalmaz, használata az egészségnak nem káros, minden bódító és fém-készítéktől mentes, és csak is megédesített lében feloldott hatásos alkatrészeit tartalmazza göresellenes növényeknek.

Bécs, 7. Április 1868.

V. Kletzinsky,

vegyésztanár és országos törvényszéki vegyész.

Bizonyítvány.

Kedves kötelességemnek tartom bizonyíthatni — hogy Miller győgytár ur által készített göreselleni védbalzam, göresök és minden a birtetésben megnevezett bajokban több mint két évi tapasztalaim alapján, mint igen czélsezerű, jó és hasznos győgytár teljes elismerésemet és bizalmamat ki nyeré, melynek alapján nem mulasztatom el — azt — mint egy az emberi szervezetre czélsezerűen összeállított győgyanyagot, a t. közönségnek legjobban ajánlani.

Kelt Előpatakban, 1868 September 4-én.

Dr. Szabó Vazul.

gyakorló orvos Szebenben, Felsőfehérmegye főorvosa.

Főraktár: Brassóban Miller Gyula győgytáránál. Kolozsvárt bizományba: Dr. HINTZ győgytáránál. Továbbá: Arádon F. J. Probst, Károlyfehérvárt: C. Boosz, Fogarason: Megay J., N. Váradon: A. Janky, Szebenben: N. Sill, Marosvásárhelyt: Jeney Albert, Medgyesen a „Koronához” címz. győgytárban és vég-tére Segesvárt: J. B. Teutsch uraknál; az itt feleltett raktárokon kívül minden nagyobb városban bizományon.

Éppen most jelent meg és Stein János erd. muzeum-egyleti könyvke-reskedésében Kolozsvárt kapható:

L'homme qui rit.

HUGO VICTOR

az egész művelt világ által nagy érdekltséggel várt új regényének francia eredetije.

4 kötet 16 frt.

Zrinyi Ilona, életrajza.

Irta HORVÁTH MIHÁLY. Ára 1 frt 20 kr.

Riadó. Költemények az 1848—49-ki magyar szabadságharcz idejéből.

Szerkesztette Léczfalvi B. László. Ára 1 frt.

Szabadság lantja. Költemények az 1848-49-i függetlenségi harc idejéből. Szerkesztette Botond. Ára 1 frt.

Törvénykezési munkák.

Jogtudományi szemle,

a m. kir. igazságügyminiszterium törvénykezési osztályának rendes közlönye.

Egyes füzet ára frt 50 kr.

1/2 évre 2 frt 50 kr.

1/2 évre 5 frt — kr.

Az 1865/8-dik évi országgyűlési TÖRVÉNY-CZIK-KEK II-dik füzet 1868. XXVII—LVIII. 8-rét 1 frt 20 kr. Zsebkiadás 1 frt 40 kr. Ugyanennek 8-rét teljes kiadása 2 frt — kr. Zsebkiadás 2 frt — kr. Csinos diszkötésben 2 frt 80 kr.

A POLGÁRI TÖRVÉNYKEZÉSI RENDTARTÁS, KÉRDÉSEK ÉS FELELETEK, betűrendes tárgymutatóval.

Szerkesztette KNORR ALAJOS. Ára 1 frt 20 kr.

Magyarországi Rendeletek Tára.

Harmadik évfolyam 1869, 1, 2, 3-ik füzet. Ára 1 frt 10 kr.

Fűvészszelencék pléhből

1 frt 30., 1 frt 50., 2 frt., 2 frt 50 kron.

Nyomatott az ev. ref. fótanoda betűivel (Bel-farkasutca 74 sz.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

244

1-*

Lakváltoztatás.

WEISZ JAKAB

szobafestő és lackirozó

Kolozsvárt (bel-monostortutca 175-ik szám)

egész alázattal tudatja

a nagyérdemű uraságokkal, hogy minden szakmájában vágó munkát, most érkezett legújabb minták szerint elvállal; s azokat pontos s jutányos áron kívül, a leggyorsabbán végzi.

243

1-3

Dr. Csá vágy Gyula

köz- és váltó-ügyvéd

irodáját Kolozsvárt, királyutca 20.

számú Bojtha-féle házban megnyitván, — szolgálatát a t. cz. városi és vidéki közönségnek ezennel felajánlja.

Különös figyelmeztetés

a szülők számára.

Gyakran felmerült eseteknél alkalom lévén sajnosan tapasztalni, miszerint „GLISZTA CSOKOLÁDÉ” név alatt ismert, kitűnő hatású szeletem tisztezők csalók által utánoztatnak, s az általánosan ismert terjesztők; van szerencsém a tisztelt közönséget ezennel figyelmeztetni, hogy valódi általánosan készített gliszta csokoládé csak azt ismerje el, melynél a mellékelt utasításon neven nem nyomtatva, hanem sajátkezeleg aláírva van, mint itt alább látható.

Egyébiránt legczélsezerűbb a megrendeléseket közvetlenül nálam, vagy a könyvesboltokban megnevezett bizományosoknál eszközölni.

Kapható:

Kolozsvárt SOMLYAI LÁSZLÓ és

KARVÁZY J. fűszerkereskedéseikben.

Gliszta Csokoládé

(27) Tokajban. 13/5 (7-*)

242

1-1

Széki főjegyző

NAGY SAMU

mult hó 28-án tudórsz követke-

tében megszált élni.

Tisztelettel

a Hátramaradtak.

(449)

(16-24)

Különös figyelemre méltó!

Sen az üzletileg érték nélküli jutalom-érmék, vagy udvari szállítók címek, sem az alkalmatlan s már tulságos hirdató reklameok által eszközölt épen nem irigylendő hír után kapkadvá, hanem egyedül valódi polgáriason, higgadtan és szilárdul haladva, ajánlom a t. cz. főri közönségnek sok év óta fennálló s minden időnyre jól ellátott

ruha-raktáramat

Bécsben, Stadt, Rothenthurmstrasse (Hotel zum oestreichischen Hof)

azon biztosítással, hogy a raktárban találtatott s üzletben készült ruhadarabok nem könnyű, avult, minthet olcsón összezsúrolt, régi, többnyire csak félvalódi, gyapottal vegyített avadék-kelemékből, melyek pillanatra a szemet elvakítják, vannak össze-fűrészelve, hanem általában a legszilárdabb, legvalódiabb, legdiszesebb és legdivatosabb, színe s minőségére nézve legutóbbi kellemékből a legtekintélyesebben készültök, a miért is én készítményeim csak azon első ruhakészítők calcikeivel hozhatom jogosan hasonlatba, a kiknek czége, valamint az enyém is, ugyan meg hirdaplag nem volt hirdetve, hanem azért régen szerzett jó hírnévem örvendek, s azért mindenkinek, a ki jó cikket kíván, ajánlatok.

Téli kabátok o. é. 30 főtől 70 frtig.
Felöltönyök 20 „ 48 „
Salonfrakkok és kabátok 24 „ 46 „
Jaquet-ok 18 „ 40 „
Vadászkabátok 16 „ 30 „
Ponygólakabátok 12 „ 45 „
Nadrágok (fekete Salón) 12 „ 18 „
„ „ „ „ „ 12 „ 22 „
Mellények (különlék) 5 „ 20 „
„ „ „ „ „ 7 „ 10 „
Mindenféle utazó és városi bundák különböző árakban.

Kiadásra kelme-mustrák küldetnek, általában mindennemű utazó-, vadász-, utcai- és Salón-ruhadarabok mérték szerint gyorsan elkészíttetnek, s fel-pénz és utódel mellett pontosan elküldetnek.

Levélbeli megrendeléseknél mértékül a felső mell-észessége, a derék szélessége, illetőleg a lépés hossza mellékelendő.

Nem talló ruhadarabok szívesen és nehézség nélkül becsérletetnek.

JERABEK GYÖRGY,

férfi-ruhakészítő Bécsben.

Raktár: Stadt, Rothenthurmstrasse.

(Hotel „Oestreichischer Hof“)